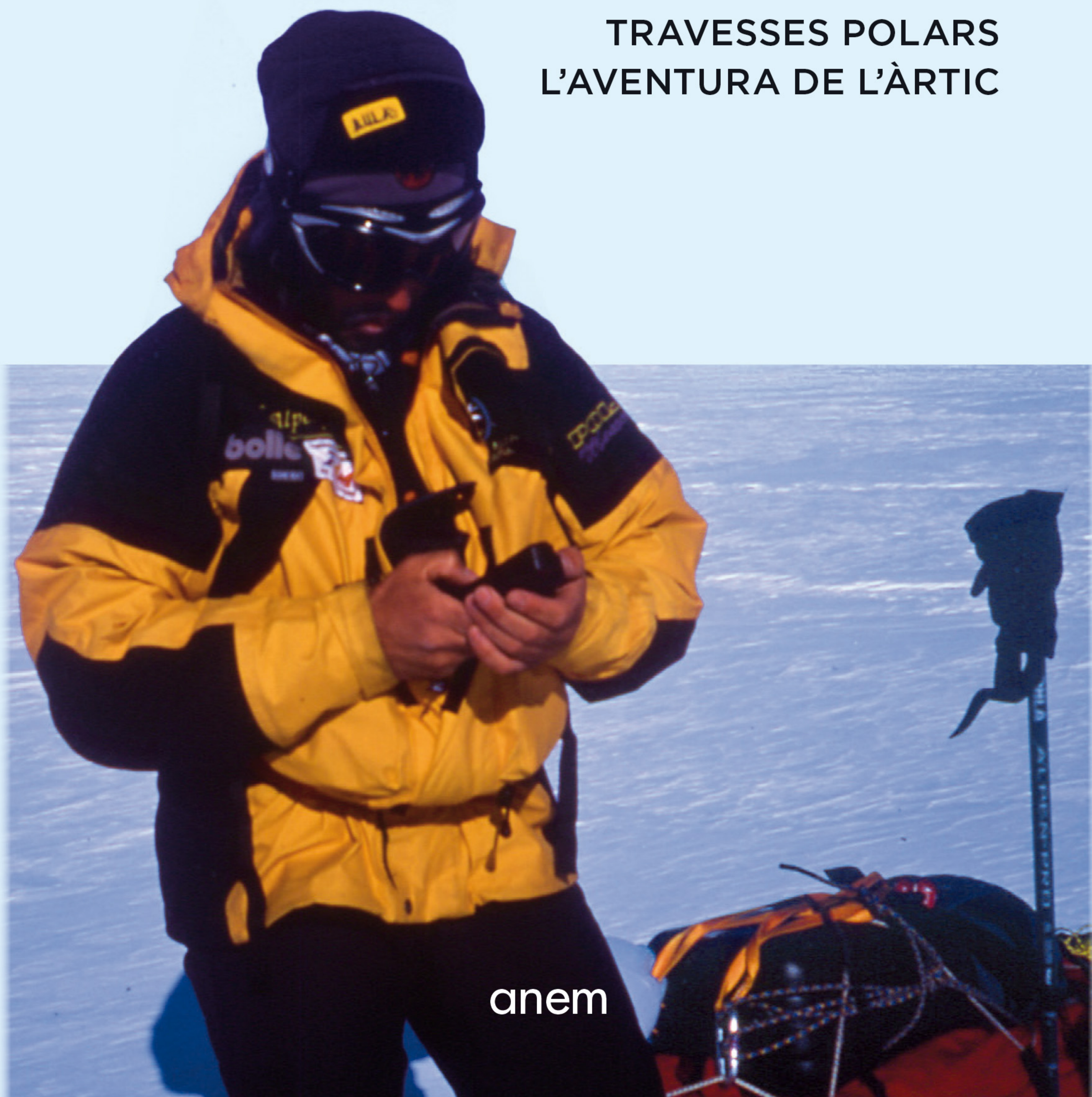

CARLES GEL

LLUMS DEL GRAN NORD

TRAVERSES POLARS
L'AVENTURA DE L'ÀRTIC

anem

LLUMS DEL GRAN NORD

anem

CARLES GEL

LLUMS DEL GRAN NORD

**TRAVESSES POLARS
L'AVENTURA DE L'ÀRTIC**

anem
EDITORS

anem CRONOS 16

Llums del Gran Nord

© Carles Gel

© Dels pròlegs: Ramon Carmona i Francesc Bailón

© De l'epíleg: Jordi Comas Gallart

© De les fotografies: Carles Gel

Assessorament polar: Francesc Bailón Trueba

Fotografia de coberta: Carles Gel amb el GPS a Groenlàndia.

Fotografia de contracoberta: Jose Mijares organitza el campament a Groenlàndia.

© D'aquesta edició:

Anem Editors, Encamp-Montellà, juny del 2026

Edició, disseny i maquetació: Oliver Vergés Pons

Correcció i revisió: MCM

www.anemeditors.com · contacte@anemeditors.com · [@anemeditors](https://twitter.com/anemeditors)

DL AND.382-2026

ISBN 978-84-18865-65-7 (Anem Editors, SL)

ISBN 978-99920-84-05-2 (Anem Editors, SL)

Imprès a GoPrinters (la Seu d'Urgell)

L'edició d'aquesta obra ha comptat amb el suport
del Govern d'Andorra

Govern d'Andorra

Tots els drets reservats. Sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*, queden prohibides les reproduccions totals o parcials d'aquesta obra a través de qualsevol procediment. Dirigiu-vos al CEDRO <www.cedro.org> si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals d'algun fragment d'aquesta obra o per a qualsevol ús similar.

Al meu pare.

A tots els amics i companys que m'han acompanyat en els meus viatges a l'Àrtic, ja sigui per intentar escalar muntanyes o bé per fer travesses sobre el gel. I també, a tots els exploradors polars que m'han inspirat amb les seves impressionants travesses, i després llegint els seus relats, que es van convertir en llibres excepcionals.

A Nil Bohigas, pioner de les travesses polars al nostre país, que va ser un fantàstic visionari i aventurer, a més d'un magnífic alpinista innovador, que sempre estarà en el nostre record.

Al capvespre, jo estava en el fiord. L'estrèpit de la festa s'havia acabat, i en els boscos de pins regnava el silenci i la foscor. Sobre el llunyà penya-segat, encara fumejaven les darreres brases ardents d'una foguera, mentre que als meus peus el mar xapotejava i semblava xiuxiuejar-me: ara ja ets a casa.

La profunda pau d'aquell capvespre de tardor es reflectia en aquella ànima cansada. Em vaig recordar d'aquell matí de juny, en què per última vegada havia trepitjat aquella mateixa riba. Més de tres anys han transcorregut des de llavors; hem lluitat, hem semblat, i ara és el moment de la collita. Alguna cosa sanglotava i plorava dins meu, d'alegria i gratitud.

El gel i les llargues nits de lluna, amb el seu turment, em semblaven un somni remot d'un altre món, un somni que havia sorgit i que s'havia esvaït. Però... quin valor tindria la vida sense els seus somnis?

Del llibre *En la nit i entre els gels*, de l'explorador polar, científic i visio-nari, a més de Premi Nobel de la Pau, el noruec Fridtjof Nansen, que va ser la primera persona que va travessar Groenlàndia.

L'inlandsis és tan gran que les seves fronteres no existeixen. És una terra de gel i neu que no es pot dominar ni vèncer.

Allà només s'hi pot sobreviure!

Per aquest motiu, quan ens vam endinsar en el gel de Groenlàndia sabíem que no ho tindríem fàcil. Buscàvem trobar l'aventura creuant a peu l'illa més gran del món. Érem conscients que tampoc volíem intentar dominar aquell espai salvatge. Per això, vam dotar Groenlàndia d'una forma humana, i vam decidir creuar-la utilitzant només les nostres energies naturals: la força dels músculs, del cor, dels pulmons i tota la nostra energia i il·lusió: prescindint de tots els mitjans artificials i mecànics.

Del llibre *El Blanc Infinit*, de l'alpinista i explorador polar Carles Gel, primer i únic català que ha creuat amb esquís Groenlàndia, Lapònia a l'hivern i el mar Bàltic a l'hivern i en solitari.

SUMARI

Prefaci de Ramon Carmona	9
Pròleg de Francesc Bailón	13
Presentació	17
Les primeres passes	21
L'amor per les muntanyes	24
Alaska: el descobriment de l'Àrtic	27
Quan neix un somni...	30
La travessa de Groenlàndia amb esquís	33
I després del Blanc Infinit, què?	50
La travessa de Lapònia a l'hivern	59
La Nit Blanca i les aurores boreals	71
El difícil intent hivernal al Bàltic	73
El mar Bàltic en solitari	79
Els grans llacs del nord d'Europa	96
Al cor de Suècia: la integral Torneälven-Torneträsk	99
Un any després: el llac Torneträsk sud	110
Rússia: el llac Làdoga	118
Una excepció en el camí: de l'Àrtic a l'Antàrtida	120
L'Àrtic: font d'inspiració i una forma de vida	128
El Gran Nord: un objectiu irrenunciable	131
Epíleg de Jordi Comas i Gallart	135
Bibliografia recomanada	139
Agraïments	141

PREFACI

L'exploració en condicions àrtiques és la forma més radical de passar-ho malament que s'ha concebut mai. Així definia Cherry-Garrard les aventures de Scott al pol Sud.

És diumenge al matí, el cel és gris i està carregat, sembla que vulgui nevar. Fins i tot s'insinuen alguns flocs, perduts i solitaris.

Com és habitual des de fa bastants anys, entro al bar de l'hotel La Planada del poble d'Ordino; no gaire lluny de l'escola, on es formen els futurs monitors i guies d'Andorra.

El Carles ja hi és de fa estona. Ens saludem com sempre amb una bona encaixada de mans. L'Erica, atenta com de costum, em porta un americà ben carregat i calent que promet retornar-me els atributs humans que perdo en aixecar-me cada matí.

Un cop instal·lat a taula amb l'edició del dia de *La Vanguardia* i amb el cafè a les mans, comença el nostre ritual matutí. Formem part d'aquesta cada dia més minoritària tribu de persones que ens agrada informar-nos a l'antiga. És a dir, amb el diari de paper a les mans, passant els fulls l'un darrere l'altre. No sabia dir el perquè. Potser el tacte, el soroll dels fulls en passar. En definitiva, el cafè i el diari del dia són alguna cosa més que un ritual qualsevol. Resulta quasi una necessitat espiritual, m'atreviria a dir.

Comencem gairebé sempre pel desgavell de conflictes i guerres internacionals, seguit de les informacions més locals. Passem una bona estona debatent de política espanyola, catalana i, és clar, de política andorrana. He de dir que tot i no estar-hi sempre d'acord, coincidim molt sovint en les conclusions, conclusions que a vegades són massa radicals per poder explicar-les en aquestes pàgines.

Qui ens coneix bé ja sap que no som precisament gaire... políticament correctes. Si a tot això hi sumes el sentit de l'humor del Carles i la seva no tan fina ironia, ja us podeu imaginar els farts de riure que ens fitem, de tant en tant.

Més tard passem als esports. Com no pot ser d'una altra manera, comentem tot el que està relacionat amb el nostre estimat Barça. Dividits entre l'admiració i el patiment, com bons culers que som. Tot seguit, ja ens enfoquem en allò que forma part inseparable de les nostres vides: la muntanya. Que si tal conegut ha fet cim al Manaslu, que si tal altre ha baixat esquiant un vessant complicat, etc. Però per sobre de tot, sempre acabem parlant de projectes, que poden ser de gran abast, com expedicions o grans travesses, que el Carles sempre té al cap, i per descomptat em parla de petits projectes de proximitat, com alguna aresta propera o algun corredor mig amagat pel circ dels Pessons.

Com ell mateix diu: quan aconseguim un somni, cal perseguir-ne un altre.

Una cosa que no deixa de sorprendre'm és l'enorme i profund coneixement que acumula de la serralada pirinenca, amb una capacitat quasi il·limitada de recordar noms, vessants, altituds i dades de tota mena. Sincerament crec que el Carles és una de les persones que millor coneixen aquesta serralada, i no només em refereixo a cims principals, també ho és de cims secundaris, valls amagades, llegendes o vessants recòndits dels quals jo no he sentit ni a parlar.

Resumint, el Carles Gel coneix i estima aquestes muntanyes com cap altre, per això i no per altres raons són casa seva.

Tot i l'ampli historial alpinístic que té el Carles, amb ascensions a pràcticament totes les serralades importants del món, l'altra activitat en què destaca de manera important i ocupa gran part de la seva vida és la faceta d'amant de tota mena d'aventura en les grans extensions àrtiques. Territoris on es posen a prova les capacitats humanes, tant físiques com mentals, territoris tan grans i salvatges que de vegades costen d'imaginar.

Com deia un altre gran referent, l'enyorat Nil Bohigas: «Aquests indrets de neu i gel no es poden dominar ni vèncer, allà només s'hi pot sobreviure.»

Territoris on la lluita amb els elements i la fatiga extrema fan part de la rutina diària.

Territoris on el més petit accident et pot costar severes congelacions o fins i tot la pròpia vida. Però hi ha persones que no poden entendre la vida sense aventurar-la fent coses extraordinàries.

Precisament immers en aquestes dures condicions, no dubto ni un segon que el Carles se sent més feliç, més lúcid i més autènticament viu que mai.

*Com una nit a la banquisa
A la deriva estic
Sento arribar l'alè glaçat de la tempesta
Penso en el sentit de tot allò
I entre expectant i acovardit
M'encaro amb el demà i penso
Serà com jo somnio o no serà.*

Espero i desitjo que gaudiu d'aquesta lectura i de les aventures del Carles tant com jo.

RAMON CARMONA

PRÒLEG

«El més difícil pren una mica de temps:
l'impossible, una mica més.»

FRIDTJOF WEDEL JARLSBERG NANSEN

Recordo molt bé la primera vegada que vaig viatjar a Kalaallit Nunaat (Groenlàndia) l'any 2002 i vaig escriure en el meu diari: «Quan els meus peus van trepitjar terra groenlandesa em va envair una meravellosa sensació de plenitud, i sense pensar-m'ho dos cops vaig sortir de l'aeroport i vaig anar cap al poble de Kangerlussuaq. No vaig trigar gaire a posar-me les ulleres de sol; hi havia tanta llum que els ulls se m'estaven encegant. La sobreexcitació que m'assetjava em va fer oblidar que estàvem a 6 graus sota zero. Anava vestit exactament com havia sortit de Barcelona; és a dir, amb màniga curta i pantalons texans.»

Durant dues setmanes vaig fer un viatge per la costa oest de Kalaallit Nunaat, convivint amb famílies inuit, fent lligams que durarien per a tota la vida, com els meus pares adoptius groenlandesos, en Hans i na Mona, i gaudint d'aquest meravellós país, al qual he tornat cada any i que sento com la meva segona llar, després de Catalunya.

La meva tornada del meu primer viatge a Kalaallit Nunaat va ser un xic accidentada, vaig perdre el vol d'Ilullisat cap a Kangerlussuaq per culpa del mal temps. I una vegada a Kangerlussuaq, em van fer quedar dos nits més perquè no hi havia vol internacional a Copenhaguen; però m'ho van pagar tot, allotjament, àpats i excursions, i en això darrer és on va venir la sorpresa. Una de les excursions consistia a anar a veure els bous mesquers i a més visitar el Russell Glacier, una de les entrades naturals per creuar l'Inlandsis, el casquet glacial de Groenlàndia i el segon desert més gran del món després de l'Antàrtida. Recordo llavors que el meu

guia en aquesta excursió, n'Aqqaluk, em va preguntar si jo vivia a Espanya; li vaig dir que sí, que vivia a Catalunya i en concret a Barcelona. Llavors n'Aqqaluk em va deixar anar la bomba: «Dos nois espanyols, precisament aquest matí, han sortit per creuar l'Indlandsis en vint-i-dos dies.» Em vaig quedar glaçat i no pas pel temps... Primer vaig pensar que es tractava d'una expedició d'en Ramón Larramendi, però jo havia parlat amb ell uns mesos abans i no m'havia dit res d'aquest projecte. Unes setmanes després de tornar a Barcelona vaig saber que en realitat aquests dos nois eren en Carles Gel i en José Mijares, amb els quals, i amb el temps, jo acabaria compartint passions per l'Àrtic.

Va ser per molt poques hores que no vaig coincidir l'11 de maig amb en Carles i en José a Kangerlussuaq; va ser una llàstima, perquè m'hauria agradat trobar-nos. Però sí que puc dir que en aquell moment vaig pensar que si la meua expedició com a antropòleg i en solitari per Groenlàndia havia estat una bogeria, la que ells estaven fent era una autèntica heroïcitat només a l'abast dels que fan dels seus reptes un estil de vida. I òbviament, quan en Carles em va demanar de fer aquest pròleg, no vaig dubtar ni un instant, ja que era una manera de recordar i de valorar no només les seves gestes, sinó també les de molts exploradors polars com Roald Amundesen, Ada Blackjack, Fridtjof Nansen, Louise Arner Boyd, Kate Marsden, i un llarg etcètera, amb qui vaig créixer, llegint les seves històries, des de ben petit.

Les llums del Gran Nord no només és un llibre d'experiències i vivències intenses; també és un homenatge, com bé diu en Carles, a la supervivència i a llocs on no es pot dominar ni vèncer. On només pot haver-hi èxit, perquè el fracàs és no intentar-ho. On les pors acompanyen la ment, i on recórrer territoris inexplorats constitueix el gran repte de la humanitat per conèixer. Això és bàsicament el que sempre han representat les terres polars per als aventurers i exploradors com nosaltres.

Seguint les paraules d'en Carles: «Cadascú té les seves motivacions i creences. Per la meua part, em mou l'esperit d'aventura i del descobriment, la incertesa, voler anar sempre una mica més enllà fent un pas més, explorar llocs que molt poques persones

han vist, i sobretot guardar dins dels ulls i el cervell les sensacions viscudes, i molt especialment la contemplació dels paisatges trobats al llarg del camí.» Sens dubte són paraules que comparteixo i que he viscut, perquè és realment el que ens mou en persones com nosaltres, que busquem un repte i el convertim en una forma de viure i en un estil de vida.

Òbviament, el lector trobarà moltes aventures i desventures en les expedicions d'en Carles, però crec que s'hauria d'anar més enllà. Perquè darrere de tot això hi ha l'Àrtic, i com bé diu en Carles: «L'Àrtic és seductor i és ple de pau i d'una bellesa salvatge admirable.»

Sens dubte tots els que hem decidit portar una vida diferent, allunyada de les zones de confort, seguint un camí sempre incert però amb pas ferm i buscant noves aventures i reptes, som uns privilegiats i així ens hem de sentir, encara que sovint aquesta condició amaga un conjunt de sacrificis que, malgrat que ha valgut la pena fer-los, no sempre han estat fàcils. En Carles és una d'aquestes persones privilegiades, que porten la vida que volen tenir i que cada passa que fan és un pas més, que a vegades implica salvar obstacles pel camí però sempre cap a la mateixa direcció, i que constitueix el novè punt cardinal: el que va del somni al cor. I en aquest sentit, en Carles demostra en el seu llibre que si un creu en un mateix, si és fort, res ni ningú et pot aturar. Perquè la diferència entre un pensament i una realitat és la determinació, una qualitat que forma part indivisible de la personalitat d'en Carles i sense la qual no hauria pogut complir els seus somnis.

Llegint de forma apassionada aquesta obra d'en Carles he tornat a sentir l'Àrtic en la pell, corrent com sang per les venes, amb tot el que això comporta. Però haig de dir que realment el que m'ha vingut a la ment és la frase del mestre, del gran mestre de l'exploració i no només polar, per mi, i que per una injustícia de la història no ha estat tan famós com d'altres; parlo d'en Fridtjof Nansen, que un dia va deixar per a la humanitat una de les frases més cèlebres, importants i més maques, reflectides en el llibre d'en Carles i abraçades en cada una de les paraules de l'obra: *Les llums del Gran Nord*. Per tant, acabo com he començat amb aquest prò-

leg, no hi ha millor manera de retre un homenatge a tots els que un dia vam decidir canviar la nostra vida i penetrar en el món de l'aventura, l'exploració i la incertesa.

Deia Fridtjof Wedel Jarlsberg Nansen: «La història de la raça humana és una lluita contínua des de la foscor cap a la llum. Per tant, no té sentit discutir l'ús del coneixement; l'home vol saber, i quan deixa de fer-ho, deixa de ser home.»

FRANCESC BAILÓN TRUEBA

Antropòleg i viatger polar

Sermiligaaq (Kalaallit Nunaat)

Setembre del 2025

PRESENTACIÓ

Al nostre país no hi ha gaire tradició polar, i per tant són pocs els llibres publicats sobre literatura dedicada als dos pols, senzillament perquè al llarg de la història hi ha hagut molt poques persones que han destinat el seu temps a fer travesses per les regions més fredes del planeta, ja sigui l'Àrtic o bé l'Antàrtida.

Nil Bohigas va ser el primer català que, l'any 1992, va intentar arribar al pol Nord geogràfic, cosa que malauradament no va aconseguir per poc menys de setanta quilòmetres. Un mes de maig extremadament càlid i el consegüent desglaç de l'oceà glacial Àrtic foren els únics responsables d'aquell intent frustrat. Al ja desaparegut Nil Bohigas se li deu la primera gran travessa polar catalana de la història.

El meu interès per les travesses polars va néixer una dècada més tard, després de descobrir les grans muntanyes i glaceres d'Alaska. Groenlàndia va ser la meva primera travessa, i d'alguna manera vaig concloure el camí començat i inacabat, per pocs quilòmetres, per Nil Bohigas. A ell li dec una part del meu amor per l'Àrtic.

Però la meva vida polar s'ha emmirallat en altres grans exploradors polars que admiro profundament i que avui en dia són els grans clàssics dels pols. Aquests homes que tant admiro són, entre altres, els noruecs Roald Amundsen, Fridtjof Nansen, Erling Kagge i Borge Ousland, el sud-tirolès Reinhold Messner, el rus Dmitri Xparó, l'irlandès Ernest Shackleton, l'anglès Robert Falcon Scott, el japonès Naomi Uemura, i el francès Jean-Louis Étienne. Tots ells han deixat el seu segell incomparable al pol Sud i al pol Nord, a Groenlàndia i en altres regions polars tant o més aïllades que

les que he esmentat. Alguns d'aquests exploradors han estat primer grans alpinistes, i tant Messner com Uemura en són un clar exemple. El sud-tirolès va ser el primer que va escalar els catorze vuitmils, i el japonès va morir escalant el Denali a l'hivern i en solitari. Es dona el cas curiós que una bona colla d'aquests exploradors han fet una part considerable de la seva activitat en solitari. Messner, Étienne, Uemura, Kagge i Ousland són clars exponents d'aquesta faceta, que comporta un gran risc.

D'entre els primers pioners, Nansen fou l'únic gran explorador que no va deixar la pell en cap de les seves empreses extremes, ja que tant Scott, com Amundsen i Shackleton van morir a l'Àrtic o a l'Antàrtida.

Tots aquests exploradors han sigut el meu mirall, els meus mestres; homes que admiro profundament, i he devorat els llibres que van escriure d'una manera gairebé obsessiva una vegada rere l'altra. Gràcies a ells he aconseguit tenir una bona col·lecció de llibres polars. A tots ells els dec una bona part del meu amor vers l'Àrtic.

Una menció especial es mereix el meu amic Ramón Larramendi, nascut a Madrid, i que és l'explorador polar espanyol més reconegut i amb més èxit a l'Àrtic. En Ramón em va ajudar molt en els meus inicis polars, i em va assessorar moltíssim quan preparava la travessa de Groenlàndia. Allà va néixer una bonica amistat que encara perdura. Al Ramón li dec molt!

LES LLUMS DEL GRAN NORD és un llibre dedicat exclusivament a l'Àrtic i a tots els elements que regnen als territoris del Gran Nord; el fred, el gel, el vent, les tempestes, les llargues nits de lluna plena i, per descomptat, les meravelloses aurores boreals, aquelles llums màgiques que dominen el firmament nocturn polar.

Totes aquestes travesses que anireu descobrint en les pàgines d'aquest llibre han sigut complexes, delicades de planificar i d'organitzar, perquè tot, absolutament tot, ha de quedar ben lligat abans de l'inici de l'aventura polar.

Una vegada està tot organitzat i lligat, ve una altra part igual o més complicada que la primera: gestionar les emocions i estar del tot convençut que comences la travessa en unes estat físic excel·lent,

i que el «cap» també està perfectament preparat, per enfrontar-se a una de les activitats més exigents que existeixen: les travesses polars!

Sempre he sigut un radical; sigui a la vida, a les muntanyes o als pols, i totes les meves activitats sempre han sigut molt lleugeres; en solitari o formades per un petit equip, renunciant a tots els mitjans artificials, sovint fins i tot al telèfon satèl·lit i sense assistència exterior, buscant la puresa absoluta, tal com vam fer el meu company i jo a Groenlàndia.

Les travesses polars són, abans de res, una qüestió mental. I és que l'Àrtic és un lloc on és fàcil morir.

Travessa rere travessa t'acostumes als elements hostils, i arriba un moment en què t'acostumes al blanc i que ja formes part d'aquest fred element.

Gaudiu, doncs, d'aquest llibre diferent, ple d'aventures polars àrtiques, que sens dubte us faran gaudir de la natura més pura i salvatge que hi ha a la Terra.

CARLES GEL
Juliol del 2025

LES PRIMERES PASSES

«El camí de les muntanyes»

Les primeres passes són les més difícils i complicades de gestionar, perquè són aquelles en què una estranya i desconeguda força interior ens porta a deixar enrere la confortable i segura zona de confort, és a dir, deixar-ho tot, abandonar tot allò que fem diàriament, per endinsar-nos en un món de neu i gel completament desconegut, on els perills i riscos formen part de les nostres vides des del primer segon. El canvi és tan radical que els primers dies són els més complicats, ja que a la nostra ment li costa assimilar aquesta nova vida i saber gestionar els perills que ens envolten les vint-i-quatre hores del dia.

Els exploradors i els alpinistes ens passem la vida perseguint somnis que són fonamentals per seguir vivint, ja que sense aquests somnis que es converteixen en projecte no podríem viure, perquè poc o res tindria sentit.

En el meu cas particular, perseguir somnis ho traspasso a l'escriptura amb la mateixa intensitat i amor, ja que fa trenta anys que escric llibres, i també al guiatge: el meu ofici em permet guiar els meus clients fins que aconsegueixen els seus somnis.

Primer van ser les muntanyes nevades del Pirineu de Núria. Jo era molt jove, tenia disset anys, i durant els hiverns recorria totes aquelles muntanyes en solitari, i, sense saber-ne gaire, ja tenia un sentit extra que em feia minimitzar els perills, tot i que el risc seguia existint. Ràpidament vaig aprendre que el risc zero a l'alta muntanya no existeix, i amb el pas dels anys he comprès també que no existeix en cap àmbit de la vida. Suposo que hi esteu d'acord!

Pujar muntanyes sol i a l'hivern em va dotar d'alguns sentits extrems que fins aleshores desconeixia; en destaco l'instint de supervivència, que vaig saber desenvolupar ràpidament. Segurament és aquest el motiu pel qual mai no em va passar res important durant les excursions hivernals pel Pirineu Oriental.

Em vaig espavilar de valent per aprendre les més diverses tècniques d'escalada i d'esquí, atès que les ascensions hivernals eren el meu terreny preferit i on més bé em sentia. Amb el pas del temps vaig convertir el fred, la neu i la solitud en els meus millors aliats.

Un dia vam viatjar als Alps francesos amb l'objectiu d'escalar l'Aiguille Verte per un dels famosos corredors de neu i gel. Però, realment, el que més m'atreia als meus vint-i-cinc anys era poder fer una expedició, i l'any 1988 —només quatre anys després de la meva primera visita als Alps— vaig anar-me'n al Pamir, que és una de les grans serralades que formen l'Himàlaia. Allà vaig descobrir que m'aclimatava molt bé a les grans altituds, i vaig aconseguir escalar una muntanya de 7.000 metres.

Va anar passant el temps i les expedicions van omplir els meus dies, ja fos a l'Himàlaia, ja fos, sobretot, als Andes, on vaig escalar més d'un centenar de muntanyes de cinc mil i sis mil metres. Els Andes es van convertir en un dels meus llocs preferits.

L'esperit d'explorador que amb només set anys d'edat em va portar a pujar la meva primera muntanya i en solitari, i que només deu anys després em duia als cims de Núria, em va fer evolucionar d'una manera natural i cercar nous somnis.

Així doncs, en un dels indrets més màgics del món, on la natura és salvatge i verge fins a l'extrem, vaig fer les primeres passes amb esquís arrossegant un trineu.

Travessant la tercera glacera més gran de la Terra camí del Denali, vaig poder descobrir moltes coses i viure noves sensacions; em vaig adonar que això d'arrossegar un trineu per un mar de gel i neu relativament pla m'anava bé.

Aquesta experiència la vaig repetir dues vegades més al mateix lloc, les muntanyes d'Alaska, i les sensacions van anar evolucionant, i vaig pensar: per què no fer-ho més pla i més llarg?!

D'aquesta manera tan natural va néixer el somni de l'Àrtic, i el primer viatge exclusivament polar, és a dir, fer una travessa amb esquís i pulca, aquesta primera aventura, era ni més ni menys que creuar Groenlàndia de costa a costa pel bell mig de l'inlandsis.

Com si es tractés del primer amor, d'un petó furtiu amagats de tothom, o d'una mirada de complicitat amb la noia que em torna boig, un dia de primavera l'Àrtic i jo vam creuar els nostres camins per no tornar-los a separar mai més.

Del desig naixia un amor pur, valent i sense complexos, lliure i gratificant, entre l'Àrtic implacable i misteriós i un home arribat de terres llunyanes que dedicava la seva vida a perseguir somnis, i a esbrinar i descobrir els misteris que amagaven aquestes fredes terres de gel i neu situades a l'extrem nord de la Terra.

L'AMOR PER LES MUNTANYES

«És impossible deixar-les d'estimar»

Vaig néixer a unes poques desenes de metres del Mediterrani, a mig camí de la Costa Brava gironina i de la ciutat de Barcelona, en un lloc molt bonic i tranquil que no té res a veure amb l'actualitat, massificat i urbanitzat en excés.

Encara recordo les tardes solitàries que passava contemplant el blau del mar, intentant endevinar quins països i quines terres hi havia al final d'aquelles aigües. Alguna vegada havia llençat al mar una ampolla perfectament tancada amb un missatge curt a dins, amb l'esperança que arribés a algú de l'altra banda del Mediterrani. No en tinc ni idea, de si el meu desig es va fer realitat, ja que en aquella època llunyana no hi havia telèfons mòbils, i mai ningú es va posar en contacte amb mi.

Per molt que m'agradés el mar, jo no volia ser mariner, el meu futur era tot just darrere meu, concretament a les muntanyes, serres i turons que formen la llarga serralada litoral catalana, i que cada dia podia veure des de casa meva, a Vilassar de Mar.

Un assolellat dissabte de primavera, la meva mare em va preparar la motxilla mentre el meu pare m'indicava el camí que havia de seguir fins al cim d'aquella muntanya, que dominava diversos pobles del Maresme central. Fins aquí tot és molt normal, el que és poc comú és que jo només tenia set anys acabats de fer!

En aquella edat jo ja tenia molta curiositat per certes coses, i la natura n'era una.

Han passat molts anys des d'aleshores, però recordo perfectament cada detall i cada moment viscuts. Cap a les deu del matí vaig marxar tot sol de la masia, tranquil·lament, camí amunt, passant

pel costat de les altres cases de camp que hi ha en aquella zona de Vilassar. Crec que no era gaire conscient del que m'esperava aquell dia. Vaig arribar a Cabrils i em vaig mirar la muntanya. No en tenia ni idea, de per on pujar!

Aquells anys, però, no hi havia urbanitzacions, només algunes cases de rics, com les anomenàvem en aquella època, repartides pel bosc que aviat vaig deixar rere meu. Vaig enfil·lar-me per la cara sud remuntant uns pendents drets, que em van fer suar de valent, fins que vaig arribar a la part alta. Allà vaig trobar-me uns grans blocs de granit situats sota mateix del cim. Llavors sí que vaig passar por! Vaig haver de grimpar per aquells blocs, que eren molt verticals, fins que vaig veure la creu del cim i em vaig calmar una mica, ja que veia el meu objectiu a tocar. Vaig grimpar per l'últim bloc i vaig arribar al petit cim de la Creu de Montcabrer (311 m), la meva primera muntanya!

Vaig passar una bona estona dalt d'aquell turó contemplant els pobles del Maresme, i intentant endevinar on era casa meua, que finalment vaig descobrir.

Era molt petit, però era del tot conscient que per on havia pujat no podia baixar. Vaig explorar i vaig trobar un camí que em va tornar a Cabrils. Em sentia molt més tranquil!

Set hores després d'haver sortit de casa tornava a trepitjar el pati de la masia, on m'esperaven els pares i els avis paterns. Em sentia content però molt cansat i a la vegada positiu.

Quines conclusions vaig treure d'aquella primera excursió? Que m'agradava caminar, també fer-ho sol, i que em sabia orientar força bé malgrat la joventut.

Poc després vaig conèixer el Montseny, i amb els pares i els tiets vam pujar el turó de l'Home, el Sacarbassa i les Agudes, els cims més alts del massís. Recordo haver descobert nous horitzons i muntanyes més altes al nord del Montseny: els Pirineus, la serralada més important i alta de Catalunya. Era primavera i encara hi havia neu en alguns cims.

Amb dotze anys vaig fer la primera excursió als Pirineus, va ser a la Molina, i poc després vaig conèixer la vall de Núria, que em va impactar molt degut a la seva extrema bellesa.

Precisament, als disset anys vaig començar a fer els primers cims a l'hivern, i tots foren a la zona de Núria.

En aquella època gairebé tots els muntanyencs érem autodidactes, ja que hi havia pocs guies i només l'ECAM i algunes entitats excursionistes organitzaven cursos d'iniciació. Vaig aprendre ràpidament a caminar amb grampons pendent amunt, hi tenia facilitat i m'agradava molt, sobretot quan la neu era dura i feia aquell soroll característic. Amb amics o en solitari, vaig fer gairebé tots els cims de Núria.

Van anar passant els anys, vaig aprendre noves tècniques escalant en roca i en gel, i vaig anar ampliant els horitzons pujant totes les grans muntanyes del Pirineu.

El 10 d'agost del 1988 vaig pujar el Lenin Peak, de 7.134 metres d'altitud, la meva primera gran muntanya, i vaig aprofitar aquella expedició per pujar quatre muntanyes més. Amb només vint-i-cinc anys havia fet realitat el meu gran somni: viatjar a una de les grans serralades que conformen l'Himàlaia, i pujar una gran muntanya de 7.000 metres. No podia demanar res més!

Els set mil metres m'havien obert les portes dels vuitmils, però després d'un intent al Manaslu (8.163 m) em vaig adonar que no tenia prou experiència per a les muntanyes més altes de la Terra, i que calia treballar i formar-se més.

Així va ser com vaig dirigir les passes vers els Andes, la gran serralada d'Amèrica del Sud, on vaig estar escalant i pujant muntanyes durant molts anys. Fins i tot vam explorar zones desconegudes de l'Argentina, on vam pujar muntanyes que fins aleshores eren verges. Allà em vaig fer un alpinista complet!

No obstant això, continuava obsessionat per les muntanyes més altes de la Terra; tenia patrocinadors i vaig decidir tornar a l'Himàlaia, fent expedicions molt lleugeres al Cho Oyu, a l'Everest i una altra vegada al Lenin Peak.

De tota manera, el 1997 vaig anar a Alaska i tot el que vaig viure en aquelles terres va canviar per sempre més la meva visió de les muntanyes i l'exploració. Feia un pas endavant!

Des de fa dos segles, l'Àrtic ha seduït molts homes que ho han deixat tot per poder explorar els indrets més septentrionals del planeta, llocs que pertanyen exclusivament a la neu, al gel, al fred i a les nits inacabables dominades per les aurores boreals. Alguns d'aquests homes van descobrir i van poder explorar i recórrer mars coberts de gel, inlandsis sense final i llargs canals glaçats, i quan van tornar als seus països van ser rebuts com a herois nacionals. Alguns altres aventurers, però, no van tenir tanta sort i van desaparèixer al bell mig del gel. Tots ells formen part de la gran història àrtica. El maig del 1997 l'explorador polar català Carles Gel també es va veure atrapat pels paisatges polars. Encara sense saber-ho, havia iniciat un camí sense retorn que el portaria per alguns dels indrets més llunyans i fascinants de l'Àrtic nord-americà i europeu. *Llums del Gran Nord* és el resultat d'un viatge fascinant, la llarga història d'un home enamorat de l'Àrtic i dels seus paisatges.

anem
EDITORS

PVP 22 €

